

lesarabróv

Hvussu fáa vit framburð?

Tá ið eitt land er komið so langt niður, sum vit eru nú, er einki at siga til, at tey eru mong sum siga, at her er einki at gera. Tey geva upp alla vón um, at nakað kann gerast her hjá okkum, og mong eru tey, sum leita sær burtur í onnur lond, fyrri at fáa eina nýggja og betri tilveru.

Skal nakað gerast hjá okkum, er fyrst og fremst neyðugt at gera sær greitt, hvør orsøkin er til okkara vanlagnu. Eitt kunnu vit beinan vegin semjast um: Orsøkin kann ikki vera tann, at tað sum liggur í landsmonnum okkara er veri enn tað sum liggur í øðrum fólki. Hetta siggja vit bert av tí einfalda veruleika, at so titt og knapt landsmenn okkara eru komnir út um sjómarkið, so er stórus eftirspurningur eftir teirra arbeidsmegi. Teir standa so høgt í metum, at teir eitt nú í Danmark fáa arbeiði fram um vanligar danir!

Ilja ber til at halda, at føroyingar broytast fullkomiliga av at fara út um landoddarnar. Tá teir duga væl at arbeiða aðrastaðni, so duga teir eisini væl at arbeiða her. Tá ið so ikki er, kann orsøkin ikki vera onnur enn tann, at tað er nakað galið við tí skipan, vit her liva undir.

Hvør er t.d. munurin millum tað land, sum føroyingar í hesum tíðum fara til í hópatali, nevniliga Danmark, og so okkara samfelag?

Ein munur er í hvussu so er sera sjónskur. Hann er tann, at meðan danir noyðast at arbeiða fyrri at framleiða alt tað, sum teimum tørvar í livins upphaldi, so sleppa vit undan hesum. Okkara samfelag fær pengar fluttar úttanfrá, og henda pengaflyting ger, at vit ikki noyðast at stríðast so nógv fyrri at fáa tað, sum vit hava brúk fyrri.

Vit kunnu so líta at tí, sum hendir í einum samfelag, sum er í eini støðu sum okkara. Hetta er nevniliga ikki eindómi í søguni. Vanliga er hetta komið fyrri á tann hátt, at eitt land hevur lagt undir seg nógv onnur lond og eyðrænt tey. Avlopið av framleiðslu í kúgaðu londum er komið til harraveldið, og har hava tey tað gott. Eisini kunnu vit taka tað fyrnigrði, at eitt land knappliga fær eitt nýtt náttúrlífeingi, sum við litlum arbeiði kann seljast fyrri nógvir pengar. Hvat hendir búskaparlíga í slíkum londum?

Felags fyrri øll hesi lond er tað, at prísirnir í landinum eru farnir upp. Hetta er hent

við grundstykkið japrism, vöruprism og lønum. Tað er tí vordid dýrari at framleiða nakað í landinum, men bilgiri at flyta inn. Útflutningsvinnurnar kunnu tí ikki kappast við innflutningsvinnurnar um jörð, arbeidsmegi og reallífeingi, t.e. alt tað, sum skal til fyrri at framleiða vörur og tænastuveitingar. Tí veksur innflutningurin, men útflutningurin minskar. Landið fær hall á síni handilsjavnvág. Í fyrstuni kann hetta hall kanska fíggjast av innlendskari uppsparing, men áðrenn langt um líður noyðist landið at taka lán í út-londum fyrri at fíggja hallið. Fyrri at halda vöstrinum uppi, noyðast tær óvæntaðu inntøkurnar stöðugt at gerast stórr. Kemur stigur av einhvörjari orsøk í henda vöxtur, so hava vit í øllum slíkum londum fingið eina álvarsliga kreppu. Tað er tað vit nú hava fingið.

Hvat kann so gerast fyrri at fáa eitt kreppurakt samfelag upp á beint? Fyrst og fremst er neyðugt at skilja, hvat ið atvoldin er. Í okkara fari er tað so einfalt, tí vit hava so nógv søgulig forðømi, og vit hava ta frálíku lýsing av tí sjúku, sum okkara samfelag hevur at dragast við, í tí sum búskaparfrøðingar kalla ta hálendsku sjúkuna.

Orsøkin til okkara kreppu er tí tann pengastreymur, sum rakar okkara. Hann oyðileggur okkara kappingarføri, so at vit

framleiða minni til eiginnytslu og minni til útflutnings. Fyrri einstaklingar loysir tað seg bert at fáast við innflutning, men fyrri samfelagið er tað stökkutur varmi.

Kunnu vit so koma burtur úr hesum neyðardýpi? Sjalvandi kunnu vit tað. Vit hava hóp av dómum um, at eitt land er komið sera illa fyrri, og at tað allikavæl hevur fótad sær búskaparlíga. Vit hava vestrutyska búskaparundirid eftir seinna heimsbardaga! Men eitt ein meira áhugavert dømi er í veruleikanum. Suðurkorea. Um 1959 var tað ein mætur amerikanskur búskaparfrøðingur, sum kannaði hvat ið skuldi til fyrri at lond fingi framburð. Hann víðgjrdi mong lond, men tá hann kom til Suðurkorea, mátti hann geva upp. Meðalinnlækkan í hesum landi var eins lág og í tí svartasta Afrika, og hann dugdi einki at siggja, sum kundi fáa nakað at bera upp aftur. Men hvat hendi? Koreanar settust ikki hendur í hupp, men fóru til verka fyrri at byggja vinnulívið upp, og síðani hevur hetta land havt stöðugan framburð, sum nú hevur fót við sær, at tað valla kann sigast at vera eitt tilafturskomið land longur.

Fyrri at eitt land skal fáa framburð, er neyðugt at tað hevur eina politiska skipan, sum hevur myndugleika til at gera karmar, sum geva skaparhugi fólksins fritt at fara.

Tað er hetta sum skal til hjá okkum. Hetta hava vit ikki havt, og fyrri enn vit fáa møguleika fyrri hesum, kann ikki verða talan um nakran framburð hjá okkum. Men hetta verður fyrsta mál, sum vit seta okkum fyrri, tá ið vit hava fingið skil á tí fløku, sum vit higartil hava verið í stjórnmálsliga.

Zakarias Wang

Úr ORÐAFARI

NAVNVIÐI

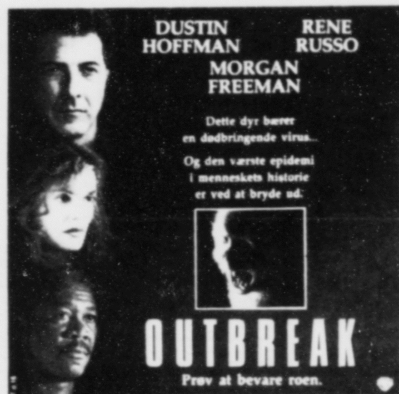
Soleiðis eitur tað virðið, sum stendur á einum lánsbrævi, og sum tað sjáldan verður selt fyrri. Tað samsvavar eitt nú við nominal value á enskum. Hetta eru teir nú farnir at kalla »áljóðandi«, beint flutt úr donskum, har tað eitur palydende. Tað er spell.

»BURDI«

Hetta løgna óföroyska sagnorð, ið bert kemur fyrri í táfíð, ljóðar seint og tíðliga fyrri oyrum okkara. Hví, er ilt at skilja, tá ið vit longu eiga tað frálíka vakra og vælbendiliga orðið at eiga. Latid okkum tí minka um »burdi« og so smátt venja okkum við at seta tað góða föroyska átti í staðin. Hitt er óneyðugt, og mishátt afturat.

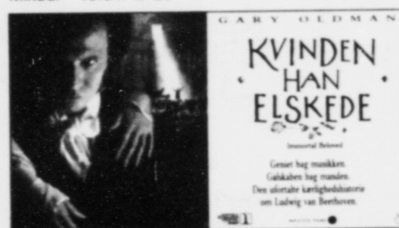
HAVNAR BIO

★ TIF. 11956 ★

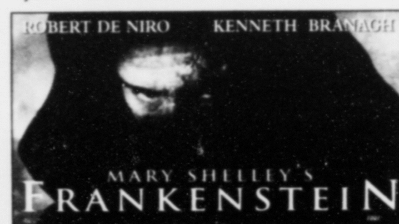
Mikud. 12.04. kl. 20⁰⁰
Hósd. 13.04. kl. 20⁰⁰
Leygard. 15.04. kl. 20⁰⁰
Mánad. 17.04. kl. 20⁰⁰
Mikud. 19.04. kl. 20⁰⁰

Mikud. 12.04. kl. 22⁰⁰
Hósd. 13.04. kl. 22⁰⁰
Leygard. 15.04. kl. 22⁰⁰
Mánad. 17.04. kl. 22⁰⁰

Mikud. 12.04. kl. 19⁰⁰
Leygard. 15.04. kl. 19⁰⁰
Tysd. 18.04. kl. 21⁰⁰

Hósd. 13.04. kl. 19⁰⁰
Mánad. 17.04. kl. 21⁰⁰
Mikud. 19.04. kl. 21⁰⁰

Mikud. 12.04. kl. 22⁰⁰
Leygard. 15.04. kl. 22⁰⁰

Hósd. 13.04. kl. 22⁰⁰
Seinasta syning

Mánad. 17.04. kl. 22⁰⁰
Mikud. 19.04. kl. 22⁰⁰

Tysd. 18.04. kl. 20⁰⁰

★ BIO KIOSKIN ★

Heitt Pop-Corn - Coca Cola - Góðgæti o.m.a.

Mikud. 12.04. kl. 17⁰⁰
Mikud. 12.04. kl. 18⁰⁰
Hósd. 13.04. kl. 17⁰⁰
Hósd. 13.04. kl. 18⁰⁰
Leygard. 15.04. kl. 17⁰⁰
Mánad. 17.04. kl. 17⁰⁰
Tysd. 18.04. kl. 17⁰⁰
Mikud. 19.04. kl. 17⁰⁰

Mikud. 12.04. kl. 17⁰⁰
Hósd. 13.04. kl. 17⁰⁰
Leygard. 15.04. kl. 18⁰⁰
Mánad. 17.04. kl. 18⁰⁰
Tysd. 18.04. kl. 18⁰⁰
Mikud. 19.04. kl. 18⁰⁰

Mánad. 17.04. kl. 19⁰⁰
Tysd. 18.04. kl. 19⁰⁰
Mikud. 19.04. kl. 19⁰⁰

